

At arbejde med frivillige:

MULIGHEDER & UDFORDRINGER

Hvorfor overhovedet arbejde med frivillige? Hvad kan de bidrage med? Frivillige kan supplere og understøtte undervisernes sprogundervisning. De kan være et ekstra lyttende øre og give kursisterne mere taletid, støtte og opmærksomhed. De vil ofte også være med til at yde praktisk hjælp, hvis man har brug for en ekstra hånd til at uddele fotokopier eller gøre klasselokalet klar. I klasser, hvor der er stor forskel på kursisternes niveau, kan den frivillige hjælpe med til at sikre, at alle kursister får udbytte af undervisningen.

Fordele:

Frivillige kan:

- Give kursister mere opmærksomhed og mulighed for at snakke
- Hjælpe med at håndtere klasser med forskellige niveauer og/eller særlige behov
- Tilbyde viden og erfaring ift. det lokale miljø/landet
- Opbygge gode relationer til kursisterne

Når man er i en gruppe, der lærer sprog, er der mange andre former for udbytte end blot sprogtilegnelsen - man får mulighed for at lære folk at kende og udveksle viden og erfaring. Man kommer fx til at snakke om, hvordan skolesystemet fungerer, eller hvordan man får adgang til lægehjælp. Frivillige kan have viden og kompetencer, som kan være nyttige i sådanne situationer. Mange frivillige har et godt kendskab til lokalsamfund og landet som helhed, og de kan derfor hjælpe med kontakt med det offentlige, med at få adgang til forskellige ydelser og tilbud og i det hele taget svare på spørgsmål om, hvordan tingene fungerer.

Ofte vil klassen også fungere som et støttende fællesskab, hvor man tilbringer god tid sammen, og hvor de frivillige kan bidrage til fællesskabet med andre og nye perspektiver. De kan have noget tilfælles med kursisterne - måske bor de i samme område, taler nogle af de samme sprog eller har samme kulturelle eller religiøse baggrunde eller kender nogen, der har. Underviseren kan også planlægge aktiviteter i klasselokalet, der kan afsløre andre fælles interesser, hobbyer eller erfaringer. Disse forbindelser mellem kursister, undervisere og frivillige er med til at etablere et fællesskab i klassen.

Dog er der nogle undervisere, der er tilbageholdende med at bruge frivillige i undervisningen. En ineffektiv frivillig kan stå i vejen for læring ved at lave forkerte rettelser, dominere i samtaler med kursisterne eller gøre det besværligt at planlægge timerne på grund af deres svingende fremmøde. Underviserne får ikke altid løn for det ekstra arbejde og den ekstra tid, det kræver at rekruttere, indsluse og organisere arbejdet med den frivillige.

Hvis man ønsker at arbejde med frivillige, men er i tvivl om, hvad man skal gøre for at komme i gang, følger her nogle retningslinjer. Dette kapitel handler om rekruttering og involvering af frivillige, og derudover er der tips til, hvordan man skaber et godt samarbejde. Det handler således om, hvordan man får mest muligt ud af de frivilliges kvaliteter samtidig med, at man tager højde for nogle af de problemer, der kan være ved at invitere en fremmed ind i klasselokalet.

Det er vores erfaring, at det er en god idé at sætte tid af til at etablere et godt forhold mellem underviser og frivillig. Klar kommunikation og grundregler fra begyndelsen af forholdet er med til at forhindre nogle af de beskrevne problematikker. Det tager tid at etablere et nyt forhold.

Udfordringerne:

Frivillige kan:

- Have svingende fremmøde
- Lave forkerte rettelser
- Snakke for meget, og derved ikke give kursisten plads til at tale
- Skabe ekstra arbejde for underviserne, der ikke får løn for at indsluse eller hjælpe frivillige

Uanset hvor formel og velorganiseret introduktionen og indslusningen måtte være, er en smule kaos og gnidninger uundgåelige i begyndelsen. Når man lader andre komme med ind i klasseværelset, vil der nødvendigvis være en tilpasningsperiode. Det er vores opgave som undervisere at være åbne for nye idéer og uventede situationer, der udfordrer vores opfattelse af, hvad god undervisning er. Til gengæld kan vi dele vores pædagogiske kompetencer og erfaringer med de frivillige og de frivillige kan på samme måde bidrage med deres erfaringer, kompetencer og perspektiver. Hvis alt går godt, vil det være en udbytterig proces, der er værd at bruge tid på.

Når man nævner "frivillige" blandt undervisere kan det give anledning til bekymring. Vi vil derfor gerne understrege, at denne værktøjskasse eksplicit fokuserer på gode og frugtbare samarbejder mellem lønnede, professionelle undervisere og frivillige, hvor den professionelle underviser altid er den faglige garant for kursisternes sprogtilgængelsesproces.

"Vores vigtigste job er at få kursisterne til at føle sig set og hørt i klasselokalet, og med hjælp fra frivillige er det nemmere at tage hensyn til alle kursister og give en følelse af, at de bliver lagt mærke til."

Underviser, Østrig

